

Mødet fortsat Kl. 7³⁰.

Forhandlingerne genoptoges.

Duborg: Den højtærede Finansminister fremkom med en ret skarp Kritik overfor Nationalbanken, og jeg ønsker af forskellige Grunde at knytte nogle Bemærkninger dertil. Den højtærede Finansministers Udtalelse om, at Nationalbankens Afgift til Staten er for lav, er jeg ganske enig med ham i. Denne Afgift er fastsat under helt andre Forhold end nu og med et Seddelomløb, der var meget mindre end nu. Jeg tror, at den højtærede Finansminister har ganske Ret i, at Statens Andel i Nationalbankens Fortjeneste under de nuværende Forhold er for lille. Man faar jo et forførdeligt Indtryk deraf ved f. Eks. at se paa den svenske Finanslov, ikke fordi man uden videre — det er langt fra — kan sammenstille den svenske Rigsbanks og den danske Nationalbanks Forhold; men selv om man tager alle fornødne Hensyn til de særegne Forhold, der gør sig gældende overfor den svenske Rigsbank, er alligevel Forskellen mellem den danske Stats Udbytte af Seddelbanken — og det er det, det drejer sig om, det er den Forstejeste, en Seddelbank har, at den kan udlaane store Værdier uden at have nogen Rentebylde overfor Indskydere — saa stor, at man allerede deri, mener jeg, har et Bevis for, at den danske Stats Ordning med Hensyn til Nationalbanken ikke er tilfredsstillende for os.

Dernæst gjorde den højtærede Finansminister nogle Bemærkninger om Nationalbankens almindelige Virksomhed. Jeg kan paa dette Omraade ikke udtale den samme Enighed med Finansministeren som med Hensyn til hans Udtalelser om Statens Andel i Bankens Fortjeneste. Den højtærede Finansminister gjorde saaledes gældende, at Nationalbanken er i Stand til, maatte man forstaa, at øve en afgørende Indflydelse paa Obligationskurserne og dergennem ogsaa paa Rentefoden her i Landet. Vi ved alle, at der er intet Forhold,

der er saa afgørende for den almindelige Rentefod som netop Obligationskurserne. Derfor er den Tanke i og for sig rigtig, at hvis Nationalbanken var i Stand til at hæve Obligationskurserne noget af Betydning, vilde det af sig selv faa en betydelig Indflydelse paa Rentefoden her i Landet, men jeg tror, at det beror paa en Misforstaaelse, at Nationalbanken kan hæve Kurserne. Den Kapital, som Nationalbanken kan disponere forsvarligt over til Indkøb af Obligationer, er ret begrænset, og i Forhold til den samlede Obligationsmængde er det i Virkeligheden et ret ubetydeligt Beløb. Der er neppe Tvivl om, at Nationalbanken vilde være i Stand til ved at vælge den Politik at hindre Stigninger og paa den anden Side at modvirke Fald, men at den skulde kunne paavirke Aarets Gennemsnitskurs af nogen Betydning, er der intet indenfor de faktiske Forhold, der taler for. Derfor vil under normale Forhold — under ekstraordinære Forhold kan Sagen stille sig anderledes — Nationalbankens Indflydelse paa Obligationskurserne ikke blive af nævneværdig Betydning. Det er derfor ikke rigtigt, mener jeg, at tillægge Nationalbanken den Evne, fordi det paa en Maade giver Folk det Indtryk, at Nationalbanken var i Stand til alene ad den Vej at sænke den almindelige Rentefod her i Landet.

Den højtærede Finansminister udtalte sig endvidere stærkt for, at der intet er til Hinder for, at man kunde gaa over til en Deling af Rentesatsen for henholdsvis Veksellaan og Lombardlaan. Der er selvfølgelig intet i Vejen for, at en saadan Deling kan finde Sted, som man ved, den findes paa de store Pengemarkeder, men alt taget i Betragtning tror jeg ikke, at den vil være af Interesse for de danske Forhold, og det er ogsaa en Misforstaaelse at tro, at det vil føre til en lavere Rente. Dette, at Renten af Laan deles i forskellige Rentesatser, betyder ikke en almindelig lavere Rente for det store Publikum. Det kan bringe Fordel for visse bestemte Personer, ogsaa visse Selskaber, men jeg tror ogsaa, at man maa sige, at den Fordel, som en saadan Deling vil bringe, særlig vil komme de stærkeste Debitorer til Del; for de almindelige Debitorer, som kun kan benytte de almindelige Banklaan, vil en saadan Deling af Rente-